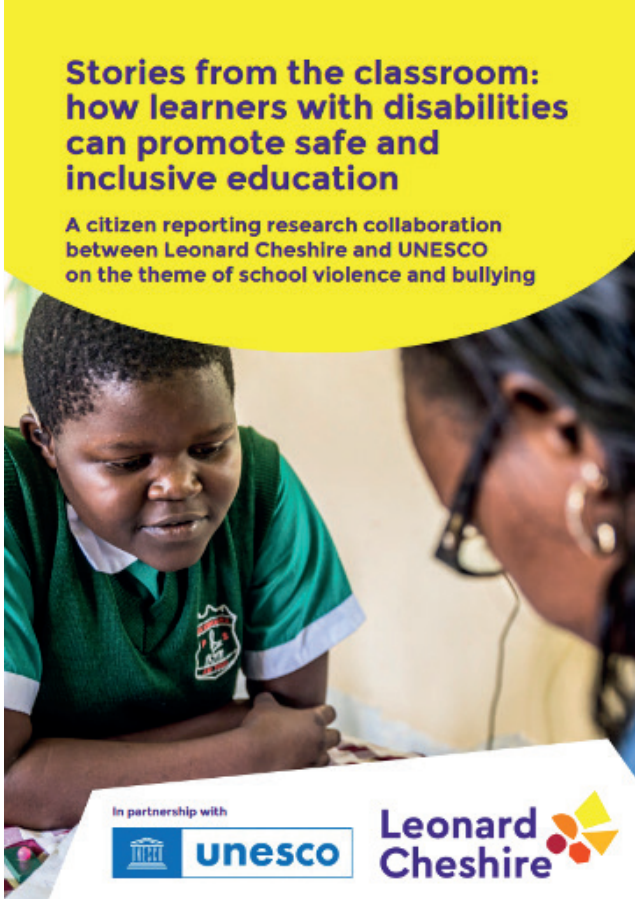

Stories from the Classroom: How Learners with Disabilities Can Promote Safe and Inclusive Education

Sınıftan Hikâyeler: Özel Gereksinimli Öğrenciler Güvenli ve Kapsayıcı Eğitimi Nasıl Teşvik Edebilirler?

Kuruluş, Yayın Yılı : UNESCO, 2025

Anahtar Sözcükler : Eğitimde fırsat eşitliği, özel gereksinimli öğrenciler

Özet:

Rapor, özel gereksinimli gençlerin okul yılları boyunca sık sık zorbalığa maruz kaldıklarını, bu zorbalığın sosyal dışlanma ve hakaretlerden sindirmeye ve ara sıra fiziksel istismara kadar uzandığını ortaya koymaktadır. Fiziksel şiddet daha az bildirilse de sözlü ve sosyal zorbalık özgüven, ruh sağlığı ve akademik performans üzerinde derin ve kalıcı etkiler bırakmaktadır. Birçok öğrenci, sürekli kötü muamele nedeniyle sonunda okula devam sıklığını azaltmış veya okulu tamamen bırakmıştır. Gözlemler; akranlar, ebeveynler ve toplum liderleri tarafından özel gereksinimliliğe yönelik pekiştirilen yanlış bilgiler ve olumsuz tutumların ayrımcılığı körüklediğini

vurgulamaktadır. Bu zorluklara rağmen genç katılımcılar, çözümlerin şekillendirilmesine yardımcı olma konusunda net isteklerini ve arzularını dile getirmişlerdir. Beş temel eylem önerilmiştir: mevcut özel gereksinimlileri koruyucu nitelikteki yasaların tam olarak uygulanması; öğretmenler, öğrenciler ve toplum paydaşları için özel gereksinimlilik farkındalığı eğitimi verilmesi; özel gereksinimlilik ve zorbalık konularının öğretim programlarına dâhil edilmesi; özel gereksinimli öğrencileri de içeren çok paydaşlı görev grupları oluşturulması ve haklar konusundaki bilgileri güçlendirmek için yetkilendirme girişimleri uygulanması. Haklar konusundaki farkındalığın artması, özel gereksinimli gençlerin politika ve uygulama arasındaki uçurumları giderek daha yüksek sesle dile getirmelerine neden olmuştur. Rapor, onların deneyimlerinin daha güvenli ve daha kapsayıcı okullar için sürdürülebilir eylemler tetiklemesini amaçlamaktadır.

Öneriler:

Bu raporda;

- Öğretmenler, öğrenciler, veliler ve toplum paydaşlarına özel gereksinimlilik farkındalığı eğitimi verilerek bilgisizliğin azaltılması ve kapsayıcı, saygılı ortamlar oluşturulması,
- Özel gereksinimlilikle ilgili yanlış algıların yaygın olduğu ve damgalamanın güçlendiği kırsal alanlarda özel gereksinimlilerin haklarını savunan faaliyetlerin genişletilmesi,
- Özel gereksinimlilik ve zorbalık konularını öğretim programlarına dâhil ederek özel gereksinimli hakları konusunda farkındalık oluşturulması ve akran baskısı ve şiddetle mücadele becerilerinin geliştirilmesi,
- Özel gereksinimli haklarını koruyucu mevcut yasa ve politikaların tam olarak uygulanması, yasal taahhütlerin okullarda gerçek koruma önlemlerine dönüşmesinin sağlanması, buna zorbalığa karşı sıfır tolerans yaklaşımının da dâhil edilmesi,
- Kamu ve özel kurumların çeşitli engellere sahip öğrencileri aktif olarak kabul etmesini sağlamak için hükümet denetiminin güçlendirilmesi,
- Sürdürülebilir zorbalıkla mücadele önlemlerinin tasarlanması ve izlenmesi için özel gereksinimli öğrenciler, ebeveynler, öğretmenler ve hükümet aktörlerini içeren iş birliğine dayalı görev grupları oluşturulması,
- Özel gereksinimli öğrencilerin, kendi deneyimleri konusunda uzmanlar olarak karar alma süreçlerine dâhil edilmesinin sağlanması önerilmektedir.

Raporun Referansı:

UNESCO. (2025). *Stories from the classroom: How learners with disabilities can promote safe and inclusive education*. UNESCO. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000380369>